

Warszawa, 18.10.2018

Szanowni Państwo,

W imieniu członków Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLIT prowadzących działalność jako Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w różnych województwach przedstawiamy propozycję zmiany definicji „przedsiębiorstwa społecznego” (PS), która znajduje się w „Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020” oraz Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020 (KPRES).

Proponujemy **rezygnację z procentowego określenia ilości osób wykluczonych, które ma obowiązek zatrudniać PES by stać się PS, oraz możliwości uzyskiwania statusu dla wyodrębnionych zakładów, a nie tylko dla oddziałów posiadających osobowość** (szczegóły propozycji w załączeniu). Zmiana definicji ma na celu otwarcie możliwości tworzenia nowych miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w już działających organizacjach, które zatrudniają pracowników i posiadają potencjał do stania się PS.

Obecnie obowiązująca definicja PS narzuca minimalny limit proporcji zatrudnienia, np. 50% osób bezrobotnych czy 30% osób niepełnosprawnych, liczony dla całości zatrudnienia. Dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i fundacji, które już zatrudniają pracowników konieczność dodatkowego zatrudnienia minimum 50% osób bezrobotnych jest trudną do spełnienia barierą. Gdy organizacja już zatrudnia np. 5 osób, konieczność zatrudnienia minimum kolejnych 5 tylko po to, aby spełnić te wymogi, wydaje się być nieracjonalny. Wśród organizacji pozarządowych mamy takie, w których zatrudnienie jest znacząco większe i liczy po kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt osób. Organizacje prowadzą m.in. przedszkola, szkoły, domy dziennego pobytu, placówki dla osób bezdomnych, obiekty turystyczne i instytucje kultury. Jest wiele organizacji skupiających i działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, które zatrudniają kadrę medyczną, rehabilitantów, opiekunów osób zależnych oraz świadczą na rzecz tych osób bardzo różnorodne usługi. Dla nich powyższe limity są barierą uniemożliwiającą im stanie się PS.

Jeśli w zakresie tworzenia miejsc pracy możliwa jest pomoc państwa, powinna ona dotyczyć każdego kolejnego miejsca pracy. Utworzenie i utrzymanie miejsca pracy dla osób z największymi potrzebami i problemami jest dużo łatwiejsze, gdy nie dochodzi to swoistego kumulowania problemów powodowanych sztucznym wymogiem 50% (30%) zatrudnialności. Warto podkreślić, że zwykłym przedsiębiorcom nie narzuca się proporcji zatrudnienia, a każde miejsce pracy, które chcą utworzyć jest tak samo dotowane (np. z PUP, czy EFS).

Obecne podejście może mieć również negatywne konsekwencje, gdy weźmiemy pod uwagę procesy reintegracyjne stanowiące obok zatrudnienia równoważny element niezbędnego wsparcia.

PRZYKŁAD:

Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża realizuje usługi społeczne w zakresie usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych. Realizując usługę aktywizuje bezrobotne osoby szkoląc je w tym zakresie, a następnie zatrudniając do świadczenia tych usług. Realizacja usług jest działalnością statutową nieodpłatną w ramach zadań publicznych. Oddział Rejonowy chciałby uruchomić te usługi także w formie statutowej działalności odpłatnej odpowiadając na potrzeby społeczne.

Z punktu widzenia ekonomii społecznej i definicji, w chwili obecnej interpretacja zapisów definicji polega na analizie podmiotu, który posiada osobność prawną, PCK więc ma najlepszą sytuację na poziomie oddziałów okręgowych. Spełnienie przesłanek zatrudnienia jest więc nieracjonalnym wymogiem, bowiem należałoby np. w województwie warmińsko-mazurskim uwzględnić poziom zatrudnienia w 11 oddziałach rejonowych oraz oddziale okręgowym. Podobna sytuacja dotyczy wszystkich oddziałów nieposiadających odrębnej osobowości prawnej organizacji, a także organizacji dużych, które chciałyby rozwijać działalność odpłatną lub gospodarczą adekwatnie do możliwości i potrzeb, nie zaś analizując proporcję zatrudnienia.

Dla przykładu: wspomniany oddział prowadzi działalność odpłatną i zatrudnia już opiekunki dla realizacji usług opiekuńczych, które to usługi chciałyby rozszerzyć. Przy poziomie zatrudnienia 15 opiekunek chciałyby zatrudnić dodatkowe 5 osób. Przy obecnych regulacjach nie może liczyć na wsparcie w ramach wsparcia przedsiębiorstw społecznych (w szczególności finansowego, dla tworzenia nowych miejsc pracy).

Efekty obecnie obowiązującej definicji są już widoczne przy naborach prowadzonych przez OWES na dotacje na tworzenia miejsc pracy. Duże organizacje, które w sposób naturalny powinny wspierać zatrudnienie nie mogą korzystać ze wsparcia dotacyjnego przewidzianego w ramach CT9. Zważywszy na wysokie wskaźniki zatrudnienia w sektorze ES zawarte w KPRES oraz patrząc na możliwość tworzenia stabilnych miejsc pracy w dużych podmiotach proponowana przez nas zmiana jest racjonalna i przyczyni się znacząco do wzmocnienia sektora społecznego w Polsce.

W imieniu Zarządu Sieci SPLOT

Łukasz Waszak

Uszczegółowienie propozycji zmian:

Obecne brzmienie	Proponowana zmiana
<p>Przedsiębiorstwo społeczne (PS) – podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki:</p> <p>a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym, prowadzącym:</p> <p>i. działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub</p> <p>ii. działalność odpłatną pożytku publicznego w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub</p> <p>iii. działalność oświatową w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), lub</p> <p>iv. działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862), której celem jest:</p> <p>i) integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób:</p> <p>(1) zatrudnienie co najmniej 50%:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich, lub • osób bezrobotnych, lub • absolwentów CIS i KIS, w rozumieniu art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub • osób ubogich pracujących, lub • osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, lub • osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; <p>(2) zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu</p>	<p>Przedsiębiorstwo społeczne (PS) – podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki:</p> <p>a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym - przy czym nie jest wymaga odrębna osobowość prawna, lecz wyodrębnienie np. na poziomie zakładów (przykład CIS) - prowadzącym</p> <p>i. działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub</p> <p>ii. działalność odpłatną pożytku publicznego w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub</p> <p>iii. działalność oświatową w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), lub</p> <p>iv. działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862), której celem jest:</p> <p>i) integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób:</p> <p>(1) zatrudnienie co najmniej 50%:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich, lub • osób bezrobotnych, lub • absolwentów CIS i KIS, w rozumieniu art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub • osób ubogich pracujących, lub • osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, lub • osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich;

ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.);

ii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej,

iii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób na poziomie co najmniej 20% (o ile przepisy prawa krajowego nie stanowią inaczej);

b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;

c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania PS lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;

• ~~(2)~~ zatrudnienie ~~co najmniej 30%~~ osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.);

ii) lub realizacja usług społecznych użyteczności publicznej – zgodnie z projektowanymi zmianami - świadczonych w społeczności lokalnej,

iii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób

b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;

c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania PS lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;

d) wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) co najmniej trzy osoby w wymiarze czasu pracy co najmniej ¼ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. a.

d) wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) co najmniej trzy osoby w wymiarze czasu pracy co najmniej ¼ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. a.